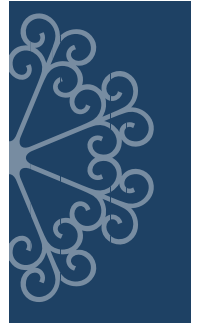

בית מדרש

501

פרשת חיי שרה

זמני כניסת ויציאת השבת

✡	🕒	
17:21	16:08	ירושלים
17:21	16:24	בני ברק
17:45	16:36	ציריך
17:35	16:08	וינה
17:54	16:43	אנטוורפן
18:05	16:48	פריז
17:07	16:04	לונדון

דבר הישיבה

סוד ההצלחה בשנחאי - רק תורה!

נשאל פעם הגאון רבי ראובן פיין זצ"ל (מגדולי תלמידי הישיבה) על ידי אברך אחז: הרי הרב סיפר פעמים רבות על אודות ההתמדה בתורה וההצלחה בלימוד לה זכו תלמידי ישיבת מיר בעת שהיתה הישיבה בשנחאי, וכיצד באמת ניתן להבין את סוד הצלחתם המופלגת, דוקא במקום שכזה, בעת שהסכנה ריחפה מעל לראשם והכל מסביבם רחש תופת ומות.

ענה לו רבי ראובן, התשובה לכך פשוטה מאד - לא היה לנו שם שום דבר אחר מלבד הלימוד, אפילו על שידוכים לא חשבו שם, מאחר וכמעט לא היה שם מציאות של שידוך במדינה הרחוקה. ולכן ישבו ולמדו בלי שום ערוביאה והפרעה מאיזה דבר שיהיה.

ומי שלומד תורה, ורק תורה, יצליח! כי כשאין ערוביאה מרגישים רק את התורה ומתיקוּתה!

(אהל משה - במדבר, עמ' צ"ז)

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה" (מורן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

הערה נוראה ולימוד רב לאדם להיות ער וזהיר - איך לספר בשורה לחבירו

לספוד לשרה ולבכותה (כג, ב). וברש"י: ונסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק לפי שע"י בשורת העקידה שנזדמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט פרחו נשמתה ממנה ומתה.

שח מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל: מכאן יש ללמוד ענין זהירות בדברים, ותשומת - לב לזולת להחכים ולראות את הנולד. הנה שליח זה בא לבשר לשרה כי יצחק נשאר בחיים, אלא שהתחיל מקודם להגיד לה איך שנזדמן בנה לשחיטה ואח"כ המשיך לסיים את דבריו ולומר לה שניצל ולא נשחט, "וכמעט - אמר לה - שלא נשחט", ר"ל שעה מועטת קודם לכן נבהלה כ"כ מדבריו ופרחה ממנה רוחה ונשמתה, (עיין בשפתי חכמים).

הנה המגיד לבשר טוב בא, ולו הקדים ואמר בתחילה כי יצחק חי, ואח"כ היה מספר את כל הקורות אתו כי הובל לעקידה וכו' וכו' למען להגדיל השמחה מזה

שנשאר בחיים, כי אז הכל היה בא בסדר טוב, אלא שהוא באי - זהירות ואי - שימת - לבו הקדים ברעה ואיחר בבשורת הטוב, וברגע הרג אדם, ותחת שליח טוב הנה שליח השטן היה.

וזו הערה נוראה ולימוד רב לאדם להיות ער וזהיר, כי כן מעשים בכל יום, שמספר אחד לרעהו איזה דבר, והוא מאריך לפניו בכל הקורות ומאחר להגיד כי נסתיים בכי טוב, ובלי - משים הוא עושה ממש מעשה שטן והוא מחבריו, ואשרי האדם השם אורחותיו ורואה את הנולד.

דעת תורה - ביאורים

מחה דמעותיו ורחץ פניו וניגש לדבר עם בני חת

ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר (כג, ג).

לומר לך שכאשר אברהם הוצרך לדבר עם אנשי בני חת - "ויקם" כאילו לא היה מתו מוטל לפניו מכיון שהיה צריך לדבר עם בני אדם בענינים אחרים, הסיר מעליו כל דמעותיו ורחץ פניו וצערו טמן בליבו לבוש יוסף

אברהם אבינו ביקש לקבור את שרה אמנו כשהיא מוטלת לפניו, ומאיך צריך הוא לנהל משא ומתן עם עפרון החתי. כיצד נהג אברהם אבינו במצב שכזה? אומר מרן המשגיח רבינו ירוחם זצ"ל: מלשון הכתוב נלמד זאת, שכתוב "ויקם אברהם מעל פני מתו"

בירור מקחו של צדיק - כעשרת הדברות

לאברהם למקנה לעיני בני חת (כג, יח).

ופרט במקח זה שלא תהיה בו שום טעות, ועושה את הכל במתינות ובישוב הדעת עד שמוציא את המקח אל הפועל. המברר מקחו של צדיק, הרי הוא לומד ממנו איך לחיות חיים של תורה, איך לקיים ולעשות כל הנהגה וכל פרט, ללא בהילות ומבלי לטעות בחשבונות שלו, אלא לעשות הכל בבירור ודקדוק כמקחו של צדיק.

עשר פעמים הוזכרו "בני חת" בפרשה, ודרשו חז"ל (בראשית רבה נח, ח) "אמר ר' אלעזר כמה דיות משתפכות כמה קולמוסין משתברין כדי לכתוב בני חת. עשרה פעמים כתיב בני חת כנגד עשרת הדברות, ללמדך שכל מי שהוא מברר מקחו של צדיק כאילו מקיים עשרת הדברות."

ולפיכך אמרו שכל המברר מקחו של צדיק הרי הוא "כאילו מקיים עשרת הדברות", כיון שזוהי הדרך לקנות הנהגה אמיתית שעל ידה תקיים כל התורה

ויש להבין, מה המעלה מיוחדת בבירור מקחו של צדיק.

ביאר בזה מרן ראש הישיבה הגר"צ פינקל זצ"ל בשחיטתו לבני הישיבה, הנה כאשר הצדיק מקיים מקח, הרי בודאי הוא מחשב ובדוק בדעתו כל פרט

צריך להרגיל עצמו בעבודת האמונה

ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב ואח"כ ויאמר בת מי את (כד, כג).

האיש נזם זהב ואח"כ ויאמר בת מי את, ופירש"י לאחר שנתן אמר מפני שהיה בטוח בזכותו של אברהם אבינו ולכאורה אה"נ שהיה בטוח שד' הצליח דרכו, מ"מ מדוע לא המתין מעט עד לאחר

שח הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: התעוררתי לדבר בענין עבודת ההרגל, מפרשת אליעזר עבד אברהם, ואיתא בחז"ל הובא ברש"י (פ"ר חיי שרה כד כג) ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח

שישאלנה ואח"כ יתן לה את התכשיטים. ונראה מזה כיסוד דברינו. שכל הנהגת אליעזר היתה מדין הרגל שהרגיל עצמו בהכרה שהכל מיד הקב"ה, ולכן קודם נתן ובזה הכיר שהכל מסור ביד השי"ת כי כל ימי חייו צריך להרגיל עצמו בעבודת האמונה

וע"י ההרגל לאט לאט יזכה להגיע לתכלית, ולכן הוסיף אליעזר להתחזק באמונה ובבטחון ע"י ההרגל וכאשר נרגיל עצמינו בעבודת החנוך באמונה, נזכה להתקרב אל השי"ת ונדע כי "ד" הוא האלוקים הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעיתו" וזו עיקר תכלית

עבודת האדם.

אור יחזקאל - אמונה (מאמר דברים העומדים

ברומו של עולם)

'חוש הריח' - הרוחני של החפץ חיים'

ויבוא האיש הביתה ויפתח את הגמלים (כז, לב).

ויפתח - התיר זמם שלהם, שהיה סותם את פיהם, שלא ירעו בשדות אחרים (רש"י) מסופר על אשתו של החפץ חיים שקנתה בשותפות עם שכנה דג גדול. הן סיכמו ביניהן שהשכינה תיכנס לביתה, והן תחלקנה את הדג ביניהן. שעת הצהרים כבר הגיעה, אך השכנה טרם נכנסה. אשת החפץ חיים ניגשה תכופות לחלון, כי הגיעה העת לבשל. אך השכנה אחרו פעמיה לבוא. בראותה כי השעה מאוחרת חילקה אשת החפץ חיים את הדג לבדה. את החצי הגדול שמרה עבור שכנתה ואת הקטן נטלה לעצמה. הכניסה אותו לסיר ומיהרה לבשלו.

החפץ חיים נטל את ידיו, בירך ובצע על הפת, אכל את ה"כזית" הראשון ואח"כ אמר (כדרכו בקודש בעת הסעודה) את מזמור כ"ג בתהלים: ה' רועי לא אחסר.

בינתיים הגישה אשתו את הדג, שכבר התבשל, לשולחן. אך החפץ חיים לא שת לבו, והמשיך באכילת הלחם כאילו אין דבר אחר על השלחן. בנו ר' לייב, חשש אולי לא הרגיש אביו שהניחו לפניו דג, וקירב את הצלחת אליו, אך החפץ חיים הסיט את הצלחת מלפניו והמשיך באכילת הלחם בלבד. הבין ר' לייב, כי לא דבר ריק הוא, נכנס למטבח וביקש מאמו שתספר את כל מאורעות הדג הידועים לה. סיפרה לו דברים כהווייתם, שהדג היה גדול מדי, והיא קנתה אותו בשותפות עם שכנה והשכנה עדיין לא הגיעה, ולכן חילקה את הדג ואת החצי הגדול הותירה לשכנה... עתה הכל ברור ומובן, לחש לעצמו ר' לייב, הלא הלכה פסוקה היא בשולחן ערוך חושן משפט הלכות שותפין סימן קע"ו סעיף י"ח: "אם לא קבעו זמן לשותפות או שקבעו ונשלם, ובא אחד

לחלוק שלא מדעת חברו, חולק בפני שלשה, אפילו הם הדייטות ובלבד שהיה נאמנים ויודעים בשומא, ואם חלק בפחות משלשה לא עשה כלום". ודאי שדג שנעשה בו מעשה כזה, אבא אינו יכול לאכול החלוקה אינה חלוקה, והדג הרי שייך בחלקו עדיין לשכנה. וכי בעל "המשנה ברורה" יכשל בגזל? סיפור זה סופר ע"י המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין בשנת תרצ"ט בהיותו מנהלה הרוחני של ישיבת מיר. והוסיף המשגיח שעל המשיח נאמה: "והריחו בירת השם" (ישעיה יא, ג) קיים חוש ריח רוחני מיוחד שעל פיו ניתן להבחין בעבירות או במצב רוחני. לאנשים שהתעלו מאד במדרגות הרוחניות קיימת תחושה להכיר פגמים רוחניים או חשש גזל וכדו'. מורשת אבות

לא לגנוב דעת הבריות אף לרגע קט

ויאמר עבד אברהם אנכי (כז, לד).

ולכאורה, לשם מה באה הקדמה זו והרי בלאו הכי יתברר הדבר מכל מה שיאמר ויספר אחר כך? וביאר מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, עפ"י מה אמרו חז"ל במדרש שכשאמר לבן

לאליעזר "בא ברוך השם" היה סבור בו שהוא אברהם שהיה זיו איקונין של אליעזר דומה לשל אברהם. ולא רצה אליעזר ליהנות אפילו רגע אחד מהכבוד המדומה בגלל טעות שטועים בו כאילו הוא אברהם,

לכן הקדים בטרם כל ואמה: "עבד אברהם אנכי" ואין לי משלי כלום. יסוד הוא: דבגדרי הזהירות בשלימות מעשה מצוה - שלא יטול האדם מהמצוה הנאה כל שהיא לעצמו

מבאר רבותינו

מרן המשגיח רבי ירוחם בעדות אישית:

נחני בדרך ה' - כתינוק הלוקחים אותו ביד ומנהיגים אותו

אנכי בדרך נחני ה' וגו' (כז, כז).

ביאור "נחני ה'" הוא, כאלו הקדוש ברוך הוא אחזהו במו - ידו ונהגו בכל הדרך מהכא להתם, ממקום זה למקום שני, מתחילת הדרך עד סופו, לא נבוך ולא תעה, כי אם בדרך הנחה ה' וישר למטרתו הובילה. אדם השם אורחותיו, ומביט בעין פקוחה על כל צעדיו, הנה יווכח ויראה במו - עיניו איך שמנהיגים אותו על כל מדרך כף רגלו.

אני הגבר שכנתי חשך באין נוגה, בדרכים מסוכנים מלאי קוצים וברקנים, ושמה ראיתי השגחתו ית' על כל שעל ושעל, כי נחני ה' למטרת, ממש כמו שלוקחים תינוק קטן ומנהיגים אותו במו - ידי! וכן באידך גיסא, בדרך כבושה וסלולה, באין תקלה בה, ואם ה' לא ידריך עליה הנה לשוא יהיה כל עמלק, ובדידי הוה עובדא, בהיות מקום מגורי בעיר אוזונט סמוך לעיר קלם בערך של עשרים וחמשה

קילומטרים בלבד, ובהסתופפי בבית התלמוד דשם, לא הייתי נוסע מעולם לביתי ביום עש"ק, כפי שנאמר כי כמה עכובים מתרחשים כשנוסעים בעש"ק. והנה פעם אחת היתה לי איזו נחיצות גדולה ונסעתי לביתי ביום עש"ק, ואמנם יצאתי מוקדם מאוד בעוד מועד וזמן הרבה לפני הש"ק, וכמעט שנשארתי על הדרך, ובקושי גדול באתי סמוך להדלקת הנה, כל מיני מכשולים והרפתקאות שאפשר היו להתרחש עברו עלינו, פעם נשבר הסדן של האופנים, ופעם נשבר האופן עצמו, פעם זה ופעם אחרת, ממש כל שעה ושעה קרו לנו דברים מחודשים, וראינו ממש בחוש כי אין ה' אתנו בדרך, ומאז קבלתי על עצמי לעולם לא לצאת בדרך ביום עש"ק. זכורני גם אשר קרה לי אחרי המלחמה (=מלחמת עולם הראשונה), כשנשארתי בליטה והיה לי לנסוע

לפולניא, ומפני החרום אשר בין אלה שתי המדינות היה לי לסבב דרך גרמניה ודנציג, ובבואי לעיר אוונסטרבורג והנה בא לנגדי איש יהודי אחד ושאלני אם אני נוסע לדנציג, נפתעתי מהעובדא, כי לא ידעתי מאין ידע האיש הזה כי לדנציג אני צריך, ובשמעו תשובתי הנה תיכף לקח כל חבילות, סדרם כראוי. ובבוקר כבר נסענו יחד לדנציג, שמה גם הראני מקום לאכסניה, וגם זימן לפני איש אחד אשר סידר וטיפל עמי בכל הצריך לי, והלה גם היה בעזרתי להעביירי הגבול עד בואי לפולניא, השתוממתי ולא האמנתי על כל מראה עיני, ואז אמרתי וקראתי את הפסוק אנכי בדרך נחני ה', ממש כתינוק הלוקחים אותו ביד ומנהיגים אותו, וידעתי ודאי כי זו הדרך הנכונה אשר הוכיח ה' לפני. דעת תורה - ביאורים

פרוייקט מיוחד בענייני שידוכים

מלוקט מתוך שיחותיו של מורנו הגאון רבי אליהו ברוך פינקל זצ"ל, ומתוך קונטרס השידוכים

(המודפס בספר 'משולחן רבי אליהו ברוך')

יישר כח לתלמידו הרב ישראל ליוש בהכנת המאמר תש"ח"ח לו

למעטפה וכתבה עליה אישי למוצא המכתב, והניחה את המעטפה על עץ גבוה ביער הסמוך לעיירה 'מיר' כעבור תקופה יצא בחור מצוין מהישיבה לטייל ביער והנה הוא רואה מעטפה מונחת על העץ, הוא הוריד את המעטפה וקרא את תוכן המכתב. הדברים נגעו היטיב לליבו והרגיש כי יש בזה השגחה פרטית שהוא בדיוק הבחור שמצא את המכתב, ולמרות שהיה בחור מצוין, גבוה ונאה, חשב להיענות לבקשתה ולישא את הנערה הזו לאשה.

טרם שהחליט סופית בענין, הלך להתייעץ עם ראש ישיבת מיר, והוא השיבו שאם אכן הוא מרגיש שיש במציאת המכתב השגחה פרטית, הוא יכול לעשות את השידוך. הבחור יצא מחדרו של ראש הישיבה כשהוא איתן בדעתו לישא אותה לאשה, לשם שמם הגר"א קרייזר היה מספר שהכיר את הבחור הנ"ל ואת ביתו שהקים, ותמיד היה מתפעל מקדושת ביתו, שכל ילדיו היו יראים ושלמים, ותלמידי חכמים עצומים

שידוך בן הברוך טעם' שהתבטל רגע לפני שהוא נסגר

מידותיו של אדם באים לו בירושה מאבותיו, "על כן" - אמר הסבא מסלבודקא זי"ע - "נקראת המסכת העוסקת בענייני מדות 'אבות' ולא 'מדות', ללמדנו שהמדות הטובות באים לאדם בירושה מאבותיו.

ודומה לזה שמעתי מפה קדשו של הגאון הצדיק המשגיח רבי יחזקאל לוינסטיין זצ"ל שמה שאמרו חז"ל: 'הנושא אשה צריך לבדוק באחיה, היינו לבדוק אם הם בעלי מדות, כי המדות עוברות בירושה ורוב בנים דומים לאחי האם.

ושמעתי מהגאון רבי משה יהושע לנדא זצ"ל ששמע ממרן החזון איש זי"ע שבשעת הדחק, כאשר אין ברירה, עדיף להשתדך עם אשה שיש לה השקפות קלות, אם היא וותרנית, מאשר להשתדך עם חברתה שאינה וותרנית, וכמובן כל אחד יעשה בזה שאלת חכם...

מעשה נורא ונפלא סיפר בענין זה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל: בעל ה'ברוך טעם' עמד לגמור שידוך עבור בנו, והנה כמה רגעים לפני שבאו המחוננים לביתו לסכם את ענייני הממונות, שמע ששואב המים של העירה נחלה במחלה קשה ומעתה לא יוכל לפרנס את בני ביתו. הדבר נגע מאוד לליבו וצערו הרב היה ניכר היטב על פניו. כאשר באו המחוננים, שאלו אותו מדוע פניו נפולות? והוא סיפר להם על דבר האסון אשר קרה לשואב המים. והם התפלאו מאוד על כך שלוקח לליבו כל כך את צרתו של שואב המים.

כשהבחין בעל ה'ברוך טעם' בפליאתם, החליט שאינו סוגר עמם את השידוך, "אם אלו הן המידות של ההורים" - הסביר - "שאינם מבינים את מי שנושא

כסף לאיש אשר איני מכיר...?" נמצנו למדים שקלה דעתם של בני אדם לסמוך על מי שאינם מכירים בעניינים רוחניים, יותר מאשר בעניינים גשמיים. ואת זאת רצתה התורה ללמד, שאברהם אבינו לא נהג כן, אלא למרות שהוא סמך על אליעזר עבדו בכל ענייני ביתו הגשמיים, הוא נתן לו למשול בכל, מכל מקום בעניינים רוחניים כמו מציאת שותפה לבנו לבניית עם ישראל, הוא לא סמך עליו עד שהשביעו.

שידוכו של מרן ה'חפץ חיים' זי"ע

פעמים יש מעלה דוקא בבת עניים, כפי שמסופר שפעם שאלו את מרן ה'חפץ חיים' זי"ע על הצעת שידוך של בת ממשפחה עניה, נענה ה'חפץ חיים' ואמר: 'יש לבדוק אם יש לה עוד מעלות מלבד מה שהיא בת עניים...'

ועובדה הוי ב'חפץ חיים' דידיה, אחר שאביו נפטר ואמו נישאה בשנית ליהודי שהיתה לו בת מבוגרת, והוא דרש ממנה לשדך את בתו הבוגרת עם בנה 'ישראל מאיר', שהיה צעיר ממנה בכמה שנים.

ה'חפץ חיים' הסכים לבקשת אמו, שנדרשה לשידוך בכל תוקף ע"י בעלה, אך אחיו לא הסכים לשידוך בשום אופן. הוא טען שעליו להשתדך עם בת עשירים ומיוחסים, כדי שיוכל לישב בשלוה וללמוד תורה בלא שיפול על צווארו עול הפרנסה. אך ה'חפץ חיים' היה איתן בדעתו להיענות לבקשת אמו ובעלה, כי סבר שאם לא יעשה כן, תתבזה אמו בעיני בעלה. ואכן נסגר השידוך בשעטו"מ.

לימים, אמר ה'חפץ חיים' שיש מחבריו שהשתדכו עם בנות עשירים ובכל זאת עזבו את לימוד התורה, ודוקא הוא שהשתדך בלא ממון רב, נשאר להגות בתורה כל ימי חייו, בתמיכת אשתו ובזכות אישיותה הרמה.

המכתב העלום ששידך בין בחור כליל המעלות לנערה בעלת מום

את המעשה הבא שמע מורנו הגר"א ב' מהגאון רבי אהרן קרייזר זצ"ל, מחשובי תלמידי מיר.

בעיירה 'מיר' היתה נערה שהיה לה גיבנת בגבה. משכך לא מצאה את זיווגה ההגון שיאות לקחתה עם מומה. בראותה שהשנים חולפות והיא מתבגרת בבית אביה, עשתה מעשה. היא כתבה מכתב בו היא פירטה את מצבה העגום, ולאחר מכן הבטיחה לבעלה בעתיד שהיא תקדיש את כל ימי חייה למענו ולמען ביתם שיקימו יחדיו, והיא תמסור את נפשה כדי שיוכל לישב באהלה של תורה, ותתמסר בכל עוז לחינוך הילדים לתורה ויראה.

כאשר סיימה לכתוב את המכתב, הכניסה אותו

בפרשתנו מסופר על השידוך הראשון בתורה, שידוכם של אבותינו הקדושים 'יצחק ורבקה'; ו'מעשה אבות סימן לבנים', וע"כ מוטלת עלינו החובה ללמוד מפרשה זו כיצד לנהל ענין חשוב זה, עפ"י השקפת התורה הק'.

מורנו הגאון רבי אליהו ברוך פינקל זצ"ל, נוהג היה מידי שנה בליל שבת פרשת 'חיי שרה', לשאת דברי הדרכה לבחורים העומדים במסע חייהם בתחנת השידוכים, וללמדם מתוך פסוקי פרשת שידוכם של אבותינו הק' 'יצחק ורבקה', כיצד עליהם לגשת לענין נשגב זה, שעל תילו יעמוד ביתם הנאמן בעזה"ת

דברי ההדרכה היו מבוססים על פרפראות חכמה ופירושים נאים מדברי רבותינו מפרשי התורה זי"ע, ואף היו מתובלים ב'מעשה רב' וסיפורים נפלאים בעלי ניחוח של 'הוד קדומים', אותם שמע רבינו זצ"ל מרבותיו והעבירם לתלמידיו, שומעי לקחו, בסגנונו המיוחד, כאשר הלקח המתבקש מתנגן לא רק מתוכן הסיפור, אלא גם מצליל האמירה ומצופן הדבש הנוסף משפתי אומרים.

היריעה במאמר זה לא תוכל להכיל את כל מאמרו של רב אליה ברוך, הקושיות, התירוצים ודברי התורה הפלאיים. נדוג מתוכו על קצה הקולמוס כמה סיפורים וחיזו"ת, ויהיו אלו המעשים סימן לבנים... ותן לחכם ויחכם עוד.

מנהג לקרוא לחתן ביום חופתו בפרשת 'חיי שרה'

רב אליה ברוך היה פותח את דבריו בדברי הרבינו בחיי בפרשת השבוע: "ע"כ הוקבע בישראל לקרוא פרשה זו לחתן ביום חתונתו, להזכיר העם שיזהר בנישואיו, ושלא יקח אשה לשם יופי... ולא לשם ממון... ולא לשם שררת הקרובים ובני משפחות שיהיה נעזר בהם ויוכל להשתרר... אבל צריך שתהיה כוונתו לשם שמיים ושידבק במשפחה הגונה, לפי שהבנים נמשכים במידותיהם אחר משפחת האם, כי כן טבע ביין להיות טעמו נמשך אחר הכלי אשר עמד בתוכו"

כאשר התורה מספרת שאברהם אבינו השביע את אליעזר עבדו אודות השידוך לבנו יצחק, היא מציינת שאליעזר היה 'זקן ביתו המושל בכל אשר לו'. לשם מה מדגישה זאת התורה דוקא בסיפור השבועה?

מרן הגר"ח זי"ע הביא בשמו של הספר 'באר מים חיים' שלמד מכך לימוד עצום, עפ"י מעשה באורח שהגיע לעיר שלא הכיר שם אדם ולא ידע אם יוכל לסמוך על כשרות המאכלים שם. כאשר ראה את הקצב, החליט עפ"י מראהו המהודר כי שוחט נאמן הוא, וכי אפשר לסמוך על כשרות הבשר היוצא תחת סכינו.

כעבור כמה ימים, פגש אותו הקצב וביקש ממנו הלוואה, נענה האורח ואמר: 'הכיצד אוכל להלוות

רבי אהרן דוד חדש תשס"א	רבי אריה פינקל תשע"ו	רבי רפאל שמואלביץ תשע"ו	רבי נתן צבי פינקל תשע"ב	רבי בנימין ביינוש פינקל תש"ן	רבי נחום פרצוביץ' תשמ"ז	רבי חיים שמואלביץ תשל"ט	רבי יחזקאל לוינסטיין תשל"ד	רבי חיים זאב פינקל תשכ"ה	רבי אליעזר יהודה פינקל תש"ח
------------------------	----------------------	-------------------------	-------------------------	------------------------------	-------------------------	-------------------------	----------------------------	--------------------------	-----------------------------

בצרתו של הזולת, אני רוצה להשתדך איתם..."

שורש הבית הוא המידות הטובות

המהודר ביותר, היה אומר רב אליה ברוך, לקחת בת שבשורשה היא בעלת מידות, ולא שעבדה על עצמה כדי להיות כזאת, וסיפר ע"ז שכאשר בא הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל לשיבת מיר כדי לחפש חתן לבתו, ביקש ממרן המשגיח רבי ירוחם זצ"ל בחור שנוגד עם מידות טובות, וכלשונו: "אגיבארענער בעל מדות, נישט אגוארענער בעל מידות" [בחור שנוגד עם מידות טובות, ולא בחור שנהיה בעל מדות]. והמשגיח הציע לו את הגאון רבי ליב גורביץ זצ"ל למדנו, הטעים רב אליה ברוך, שהגם שרבי אליהו לופיאן היה מענקי בעלי המוסר ומרא דשמעתתא דתורת תיקון המידות, מכל מקום כאשר חיפש שידוך לביתו חיזר אחר המהודר ביותר, והוא בחור שבשורשו הוא בעל מידות ולא שתיקן את מידותיו במרוצת השנים.

ושוב מעשה בענין זה, סיפר מורנו הגאון רבי יצחק אזרחי שליט"א שכאשר בא בברית האירוסין עם בת דודינו מרן ראש הישיבה שה"ת הגאון רבי **חיים שמואלביץ זצ"ל**, בא להתברך אצל הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל, וכששמע מי הכלה, התחיל רבי אליהו לשבח אותה שהיא בעלת מידות טובות ועוד שבחים כהנה וכהנה.

רבי יצחק התפלא ושאל את רבי אליהו מהיכן הוא מכיר את הכלה? "אני מכיר היטב את אביה רבי חיים שמואלביץ ואת רעייתו בת ראש הישיבה הג"ר רבי אליעזר יהודה זצ"ל" - ענה לו רבי אליהו - "וכיון שמדות עוברות בירושה, הרי זה כמי שאני מכיר את הכלה עצמה שהיא בעלת מידות טובות..."

בזכות הצלחות שנשברו, נשברה הצלחת בוורט

הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל סיפר על הדרך בה הוא בדק את מידותיה של רעייתו: לפני שהתארס, חמיו נשא ונתן עמו בדברי תורה במשך שלושה ימים, כדי לתהות על קנקנו אם מלא הוא בתורה. לאחר שהיה מרוצה מידיעותיו וכבר רצה לסגור את השידוך, ביקש ממנו רבי יחזקאל כי לפני כן הוא רוצה לפגוש את המדוברת, לבחון את אפיה ואת מידותיה.

נקבעה זמן לפגישה בביתם, ולקראתה ערכו בני הבית את השולחן עם כלי הזכוכית היפים ביותר שהיו ברשותם, כראוי וכיאה לפגישה עם בחיר עולם הישיבות, העומד להשתדך עם ביתם.

והנה כאשר נקש החתן המיועד על דלת ביתם, באותו רגע ממש אחד הילדים משך את המפה עם כלי הזכוכית והם צנחו על הארץ ונשברו לרסיסים בקול רעש גדול.

הרב אברמסקי ראה את כל המתרחש מבעד לדלת הבית, והנה הוא רואה שהנערה המדוברת נגשת לילד מושך המפה הנבוך, ובמקום לכעוס ולהתרגז על שבאי שימת לב מיותרת שיבש את שמחתה, היא ליטפה אותו והרגיעה אותו באצילות מיוחדת

פסוקי התורה, היה מורנו רב אליה ברוך מעורר מדברי רש"י על הפסוק (בראשית כד נב) 'ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה לה', 'מכאן שמודים על בשורה טובה' שצריך להודות ולהלל לבורא עולמים על רוב הטובות שעושה עמנו בכלל ובפרטי בענייני שידוכים שרואים בחוש איך שהכל מונהג בהשגחה עליונה לפרטי פרטים.

והיה רגיל לספר מה שמע מהגאון רבי נטע פריינד זצ"ל שכאשר הגאון הצדיק רבי שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל הכניס את בתו בברית האירוסין עם בחור תלמיד חכם מופלג, שמח מאוד על שזכה לחתן כה דגול, ונכנס לחדר הפנימי ואחר שסגר אחריו הדלת ראו המציצים מבעד לחלון איך שהוא פורס מחצלת על הארץ, ומשתחוה לה' כל גופו בפיטוט ידיים ורגליים, לקיים מה שנאמר: 'וישתחו ארצה לה' - מכאן שמודים על בשורה טובה'.

סדר א' של שבע וחצי שעות - ההכנה הראויה לשידוכים

ונסיים במעשה שהיה רב אליה ברוך מספר על תקופת היותו בשידוכים. הוא למד אז חברותא בסדר א' עם הגאון הגאון רבי חיים קמיל זצ"ל, ורבי חיים הורה לו שבזמן השידוכים צריך להרחיב את שעות הסדר ראשון לשבע שעות ולסיימו רק בשעה שלוש וחצי אחה"צ, ובשעות הערב יוכל להתעסק במה שצריך בענייני השידוכים.

וכל תורת ההדרכה לבן הישיבה של רבינו הגאון רבי אליהו ברוך זצ"ל, הלא הם כתובים בקונטרס השידוכים הנדפס בספר הנכבד 'משולחן רבי אליהו ברוך' על חומש בראשית (פר' חיי שרה), ואנו העתקנו רק הסיפורים והמעשים, למשוך לב הקוראים לעיין בקונטרס ולהחכים...

כשראה זאת רבי יחזקאל הגיב שהוא מוכן לסגור את השידוך מיד ואינו צריך להיפגש עמה לפני כן, הוא כבר ראה את מידותיה הנאצלות, כיצד התנהגה ברוגע ובשלווה בשעה כזו, וכמה רחוקה היא ממידת הכעס.

האם ראוי שהאם האלמנה תגור אצל בנה אחר נישואיו, או לא?

בחור מיישיבת קול תורה התבגר ולא מצא את זיווגו, כי תנאי קשה היה לו לבת זוגתו, שאמו האלמנה תגור בביתם לאחר נישואיהם. חבריו שדאגו לו מאוד ביקשו מהגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל שידבר על ליבו לוותר על דרישה קשה זו, אך רבי שלמה זלמן לא הסכים עימם ואמר שהבחור צודק ואינו יוכל לדרוש ממנו לוותר על דרישתו.

לימים התארס הבחור בשעט"מ. אז קרא לו רבי שלמה זלמן ואמר לו שלא כדאי שאמו תגור אצלם, כי זה יכול להפריע להם בשלום בית. "אינני מבין - התפלא הבחור - 'הרי לא מכבר ראש הישיבה הסכים עם דרישתי ואף ביטל את דעת חבריי, אם כן מה השתנה...?'"

"האמת שאיני סבור שטוב שאמך תגור אתכם" - השיב לו רבי שלמה זלמן - "אלא שמפני שידעתי שאשה שתסכים לדרישה כזו, משמע שהיא בעלת מידות טובות ומיוחדות, על כן לא הפרעתי לך לבדוק את מידות רעייתך לעתיד ע"י דרישה זו, אבל עתה אחר שכבר בדקת שהיא בעלת מידות טובות, למען שלום ביתכם לא כדאי לך שאמך תגור אצלכם..."

'וישתחו ארצה לה' - מכאן שמודים על בשורה טובה'

אחר כל העצות שנלמדו בענייני שידוכים מביאורי

ימים מקדם

- לפנינו מודעה שהתפרסמה בעיתונות בשנת תש"ט, על החתום מרן רה"י רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל, בו הוא מבקש בשמו ובשם מרנן רבי חיים שמואלביץ ורבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל את כל ידידי הישיבה, תומכיה ומחזיקיה, ואת כל המעריכים ערכה הגדול של ישיבת מיר, מבצר התורה, שישלחו כסף צדקתם להחזקת הישיבה ולשכלול הבניין...

הליכה יומית קבועה משפרת את הריכוז ואת יכולת הלמידה

בחסות **מאחדת** *3833 **בחסות**